Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0230

Ujedinjeni odgovor na nedavne ruske povrede zračnog prostora i kritične infrastrukture država članica EU-a

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. listopada 2025. o ujedinjenom odgovoru na nedavne ruske povrede zračnog prostora i kritične infrastrukture država članica EU-a (2025/2901(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda i temeljna načela međunarodnog humanitarnog prava,

– uzimajući u obzir članak 42. stavak 7. i članak 24. stavak 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Ukrajini i Rusiji,

– uzimajući u obzir Bijelu knjigu o europskoj obrambenoj spremnosti 2030. i svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2025. o toj temi[1],

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2025/1106 od 27. svibnja 2025. o uspostavi Instrumenta za sigurnosne mjere za Europu (SAFE) putem jačanja europske obrambene industrije[2],

– uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća, koji je Komisija podnijela 5. ožujka 2024., o uspostavi Programa za europsku obrambenu industriju i okvira mjera za osiguravanje pravodobne dostupnosti i opskrbe obrambenim proizvodima („EDIP”) (COM(2024)0150),

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Ukrajini i Rusiji, posebno one donesene nakon opće ruske invazije na Ukrajinu u veljači 2022. i pripojenja Krimskog poluotoka 19. veljače 2014.,

– uzimajući u obzir međunarodni pravni okvir za sprečavanje i borbu protiv terorizma, uključujući Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2341

---

1 SL C, C/2025/3151, 20.6.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

2 SL L, 2025/1106, 28.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj.

o zaštiti kritične infrastrukture od terorističkih djela, donesenu 13. veljače 2017.,

– uzimajući u obzir govor o stanju Unije koji je 10. rujna 2025. održala predsjednica Komisije Ursula von der Leyen,

– uzimajući u obzir izjavu glavnog tajnika NATO-a Marka Ruttea od 10. rujna 2025. o povredi poljskog zračnog prostora ruskim bespilotnim letjelicama,

– uzimajući u obzir govor poljskog potpredsjednika vlade Radosława Sikorskog održan na izvanrednoj sjednici Vijeća sigurnosti UN-a 22. rujna 2025.,

– uzimajući u obzir izjavu o povredi estonskog zračnog prostora koju je dala visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Kaja Kallas na izvanrednoj sjednici Vijeća sigurnosti 22. rujna 2025.;

– uzimajući u obzir izjavu Sjevernoatlantskog vijeća od 23. rujna 2025. o nedavnim ruskim povredama zračnog prostora,

– uzimajući u obzir izjavu povjerenika Andriusa Kubiliusa od 26. rujna 2025. nakon videokonferencije na visokoj razini o suradnji u području obrane istočnog krila,

– uzimajući u obzir napomene predsjednika Vijeća Antónija Coste od 1. listopada 2025. na konferenciji za medije nakon neformalnog sastanka čelnika država i vlada,

– uzimajući u obzir članak 136. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da je Rusija tijekom posljednjih godina u više navrata bila uključena u namjerno hibridno ratovanje na teritoriju EU-a, koje uključuje kibernetičke napade, kampanje dezinformiranja i uplitanje u izbore, upotrebu energije kao oružja, podmetanje požara, sabotažu kritične infrastrukture, ometanje i lažiranje globalnih navigacijskih satelitskih sustava (GNSS) (uključujući GPS), te vojne provokacije, uključujući povrede zračnog prostora lovačkim zrakoplovima i dalekometnim napadačkim bespilotnim letjelicama, uz namjeru širenja straha među građanima EU-a, destabilizacije političke situacije u državama članicama i smanjenja potpore EU-a Ukrajini;

B. budući da se od početka opće ruske invazije na Ukrajinu događaju upadi Rusije u zračni prostor NATO-a i EU-a, što predstavlja očitu povredu suverenosti država članica i međunarodnog prava, te da su ti upadi nedavno dosegli nezabilježene razmjere, što otvara pitanje pokušava li Rusija testirati odlučnost NATO-a ili preusmjeriti pozornost i resurse NATO-a s rata u Ukrajini;

C. budući da je 28. srpnja 2025. ruska bespilotna letjelica s eksplozivima iz Bjelarusa ušla u litavski zračni prostor te se srušila

na njezinu državnom području na vojnom poligonu; budući da su 4. listopada 2025. meteorološki baloni korišteni za krijumčarenje iz Bjelarusa ušli u litavski zračni prostor, čime su ozbiljno omeli aktivnosti međunarodne zračne luke Vilnius;

D. budući da je 10. rujna 2025. tijekom sedam sati oko 20 ruskih bespilotnih letjelica zašlo duboko u poljski zračni prostor, dok ih nisu srušili zrakoplovi NATO-a ili su se same srušile, što predstavlja prvi izravni vojni sukob NATO-a i Rusije od početka opće invazije;

E. budući da su 19. rujna 2025. tri naoružana ruska lovačka zrakoplova MiG-31 narušila estonski zračni prostor na 12 minuta, ušla u sigurnosnu zonu iznad poljske naftne platforme u Baltičkom moru, ne obazirući se na komunikaciju NATO-ovih pilota zrakoplova F-35, te su u konačnici ispraćena u međunarodni zračni prostor;

F. budući da su 25. rujna 2025. mađarski zrakoplovi Gripen poletjeli iz Litve kako bi presreli formaciju pet ruskih lovačkih zrakoplova koji su letjeli u blizini zračnog prostora NATO-a, pri čemu nisu poštovali međunarodne propise o sigurnosti leta; budući da su zrakoplovi bili vizualno identificirani zapadno od latvijske obale prije nego što su ispraćeni iz zračnog prostora NATO-a;

G. budući da su od veljače 2022. ruske bespilotne letjelice 11 puta ušle u rumunjski zračni prostor, a u 39 navrata nekoliko je dijelova dronova palo na rumunjski državni teritorij; budući da je nedavno, 13. rujna 2025., ruska bespilotna letjelica Geran ponovno ušla u rumunjski zračni prostor, gdje su je presrela dva lovačka zrakoplova F-16; budući da su se slični incidenti dogodili i u Republici Moldovi;

H. budući da su Danska, Švedska, Norveška, Litva, Francuska, Njemačka i Belgija doživjele koordinirane upade bespilotnih letjelica u civilne i vojne zračne luke ili vojne objekte ili u područja u njihovoj blizini, što je dovelo do privremenog zatvaranja zračnih luka;

I. budući da nedavni niz upada bespilotnih letjelica diljem regije Baltičkog mora predstavlja znatnu hibridnu prijetnju sigurnoj i učinkovitoj provedbi inicijative za jedinstveno europsko nebo; budući da su ti upadi prouzročili štetu na infrastrukturi i gospodarske gubitke;

J. budući da je moguće da se bespilotne letjelice lansiraju s plovila, uključujući plovila ruske flote u sjeni koja djeluje u Baltičkom moru kako bi zaobišla sankcije;

K. budući da su europski čelnici te incidente shvatili kao namjernu provokaciju koju je organizirala Rusija te u njima prepoznali obrazac nepromišljenog i neodgovornog ruskog ponašanja, pri čemu Rusija dosljedno odbija preuzeti odgovornost za takve incidente i umjesto toga negira sve dokaze, optužuje države članice za izmišljanje incidenata i širi dezinformacije kako bi diskreditira Uniju i njezine saveznike te lažno optužila Ukrajinu;

L. budući da su se nakon tih upada saveznice NATO-a, uključujući Poljsku i Estoniju, pozvale na članak 4. Sjevernoatlantskog ugovora; budući da su države članice EU-a raspravljale o tim upadima na sastancima svojih stalnih predstavnika;

M. budući da je NATO pokrenuo vojnu akciju „Istočna straža” kako bi zaštitio kritičnu podmorsku infrastrukturu u Baltičkom moru, poboljšao informiranosti o stanju na moru kao odgovor na ruske sabotaže i ojačao svoju zračnu obranu duž cijelog istočnog krila nakon incidenta u Poljskoj te da su Finska, Švedska i Danska sudjelovale u vojnoj vježbi „Protective Fence 25” za jačanje obrambenih sposobnosti, odvraćanja i spremnosti raspršenih formacija;

N. budući da Rusija od 24. veljače 2022. vodi nezakonit, ničim izazvan i neopravdan agresivni rat protiv Ukrajine, što predstavlja očito kršenje Povelje UN-a i temeljnih načela međunarodnog prava i međunarodnog humanitarnog prava; budući da ruske snage i dalje provode sustavne napade bespilotnim letjelicama i projektilima na ukrajinske gradove, u kojima ciljaju civile i među ostalim napadaju vozila hitne pomoći i osoblje spasilačkih službi; budući da upotreba bespilotnih letjelica protiv jasno prepoznatljivih civilnih ciljeva, širenje snimaka tih ubojstava i objavljivanje izričitih prijetnji na društvenim mrežama pokazuju koordiniranu državnu politiku usmjerenu na teroriziranje stanovništva i prisilno raseljavanje; budući da su tijekom nedavnih napada pogođene zgrade ukrajinske vlade te misije EU-a i veleposlanstva Poljske, što upućuje na to da se radi o namjernim napadima Kremlja; budući da Rusija mjesečno proizvodi tisuće bespilotnih letjelica i nastavlja povećavati svoje proizvodne kapacitete;

O. budući da je sigurnost Ukrajine povezana s europskom, transatlantskom i globalnom sigurnošću te da Rusija nastoji preusmjeriti pozornost i resurse NATO-a s pružanja potpore Ukrajini na obranu vlastitog teritorija;

P. budući da su neke zemlje NATO-a, uključujući Poljsku, upozorile da su spremne srušiti ruske zrakoplove koji uđu u njihovo državno područje, dok NATO naglašava da se odluke o postupanju sa zrakoplovima koji upadnu u njegov zračni prostor temelje na dostupnim obavještajnim podacima o prijetnji koju predstavljaju, među ostalim o namjeri i naoružanju;

Q. budući da je stajalište Sjedinjenih Američkih Država o ruskoj ratnoj agresiji na Ukrajinu nepredvidljivo, zbog čega su Unija i njezine države članice glavni strateški saveznici Ukrajine te je potreban snažniji i jedinstven europski odgovor za obranu građana EU-a, regionalne stabilnosti i međunarodnog mira; budući da je suradnja EU-a i SAD-a u području sigurnosti i obrane i dalje ključna te bi je trebalo ojačati; budući da su za učinkovito odvraćanje od ruske agresije potrebna čvrsta sigurnosna jamstva koja će zajednički

koordinirati Europska unija i Sjedinjene Američke Države;

R. budući da se sustavi zračne obrane za zaštitu od bespilotnih letjelica oslanjaju na kinetičko djelovanje i elektroničke protumjere, posebno na ometanje, kako bi se onemogućilo upravljanje letjelicama i/ili uzrokovalo njihovo prizemljivanje;

S. budući da su danske vlasti od 29. rujna do 3. listopada 2025. zabranile sve civilne letove bespilotnih letjelica u danskom zračnom prostoru radi zaštite prilikom neformalnog sastanka čelnika država i vlada EU-a održanog 1. i 2. listopada 2025. u Kopenhagenu; budući da je nekoliko država članica podržalo Dansku u osiguravanju takvih sigurnosnih mjera za taj neformalni sastanak;

T. budući da izjava predsjednika Vijeća Antónija Coste od 1. listopada 2025. nakon neformalnog sastanka čelnika država ili vlada jasno ukazuje na spremnost na poboljšanje interoperabilnosti sposobnosti, kao i na snažnu predanost vodećoj promatračkoj misiji na istočnim granicama, među ostalim putem koalicija sposobnosti koje koordiniraju odgovarajuće vodeće zemlje i inicijative EU-a za uspostavu „zida protiv bespilotnih letjelica”, naglašavajući predanost EU-a i NATO-a zajedničkoj obrani od konvencionalnih i hibridnih prijetnji te jačanju sigurnosti i stabilnosti regije;

U. budući da nedavni upadi u zračni prostor zahtijevaju odvažan odgovor i sveobuhvatan pristup u predstojećem planu za obrambenu pripravnost do 2030.;

V. budući da je proces razvoja cjelovite višeslojne obrane zračnog prostora trebao započeti nakon nezakonitog pripojenja Krima; budući da je za donošenje odluka, financiranje, nabavu i akviziciju te operativnu spremnost potrebno određeno vrijeme;

W. budući da bi za Bugarsku, Dansku, Estoniju, Finsku, Njemačku, Mađarsku, Latviju, Litvu, Poljsku, Rumunjsku, Slovačku i Švedsku potpuno razvijeni kapaciteti EU-a u području bespilotnih letjelica duž istočnog krila NATO-a te baltičke i crnomorske regije bili od ključne važnosti; budući da bi za razvijanje takvih kapaciteta bila potrebna znatna ulaganja u europsku obranu u okviru trenutačnog i sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFO);

X. budući da su hitno potrebne mjere za jačanje europske obrambene tehnološke i industrijske baze (EDTIB) kako bi se povećali proizvodni kapaciteti obrambene industrije EU-a, ojačala konkurentnost europske obrambene industrije i osigurala opskrba obrambenim proizvodima;

Y. budući da su potrebni kontinuirani napori i ulaganja kako bi se poduprle tehnološke inovacije i istraživanja u području obrane radi potpore EDTIB-u i europskoj strateškoj autonomiji;

1. izražava punu solidarnost s Moldovom, kao i s Danskom, Švedskom,

Poljskom, Litvom, Latvijom, Finskom, Rumunjskom i Estonijom te sa svim drugim državama članicama koje su izložene ruskim izravnim prijetnjama, vojnim provokacijama i hibridnom ratovanju; smatra da namjerno narušavanje zračnog prometa EU-a, pri čemu su mete europske ključne vojne usluge i infrastruktura, te funkcioniranja političkih institucija EU-a i država članica s pomoću bespilotnih letjelica od strane ruskih stranih agenata predstavlja eskalaciju, dovodi do rizika od pogrešne procjene, ugrožava živote i predstavlja ozbiljno kršenje primjenjivih međunarodnih normi i ozbiljnu prijetnju građanima EU-a te miru i sigurnosti u Europi;

2. potiče sve inicijative kojima se EU-u i državama članicama omogućuje da poduzmu koordinirane, ujedinjene i razmjerne mjere protiv svih povreda njihova zračnog prostora, uključujući obaranje prijetnji iz zraka; oštro osuđuje nepromišljene aktivnosti kojima je Rusija povrijedila zračni prostor država članica EU-a i članica NATO-a, odnosno Poljske, Estonije, Latvije, Litve i Rumunjske, koje dovode do zaoštravanja odnosa, kao i namjerne upade bespilotnih letjelica usmjerene na kritičnu infrastrukturu u Danskoj, Švedskoj i Norveškoj, koji su dio sustavnog vojnog i hibridnog ratovanja i provokacija Rusije usmjerenih protiv EU-a i njezinih država članica; izjavljuje da Rusija snosi punu i nedvosmislenu odgovornost za spomenute događaje u poljskom, estonskom i rumunjskom zračnom prostoru;

3. pozdravlja odlučnu i razmjernu reakciju snaga NATO-a, uključujući presretanje i ispraćanje ruskih lovačkih zrakoplova iz estonskog zračnog prostora te rušenje ruskih bespilotnih letjelica iznad Poljske; prima na znanje brz i koordiniran odgovor oružanih snaga nekih država članica i partnera iz NATO-a za zaštitu europskog neba; u potpunosti podržava napore NATO-a da ojača svoje kapacitete i mogućnost odvraćanja, protuzračnu obranu i kolektivni obrambeni položaj duž istočnog krila, među ostalim pokretanjem operacije „Istočna straža” i razvojem cijelog spektra mjera u okviru te operacije;

4. poziva Vijeće i Komisiju da povećaju djelotvornost i učinak sankcija protiv Rusije kako bi se definitivno potkopala sposobnost Rusije da nastavi s brutalnom ratnom agresijom na Ukrajinu i ugrožavanjem sigurnosti drugih susjednih zemalja; poziva na hitno donošenje strogog 19. paketa sankcija usmjerenih na primarne ruske izvore prihoda; poziva Vijeće da zajedno s američkim partnerima zadrži i proširi svoju politiku sankcija protiv Rusije te da primijeni sličnu politiku sankcija na sve države koje joj pomažu, uključujući Bjelarus, Iran i Sjevernu Koreju, te da sankcionira kineske subjekte koji isporučuju robu dvojne namjene i vojnu robu ključnu za proizvodnju bespilotnih letjelica i projektila; poziva na nametanje ciljanih sankcija ruskoj floti u sjeni i daljnje mjere protiv nje koristeći se punim opsegom pravnih mogućnosti za zaustavljanje, podrivanje ili ometanje njezinih operacija s obzirom na to da je moguće da je uključena u lansiranje bespilotnih letjelica usmjerenih na kritičnu

infrastrukturu; poziva Vijeće da sustavno radi na rješavanju problema koji predstavlja zaobilaženje sankcija od strane zlonamjernih subjekata izvan EU-a sa sjedištem u EU-u, i to temeljitim istragama i strožim kaznama za subjekte koji krše sankcije ili ne provode dubinsku analizu pri kontroli izvoza i provjeri krajnjih korisnika; ponavlja da svaki oblik potpore koju agresoru pružaju države kao što su Iran, Sjeverna Koreja ili Kina mora imati izravne posljedice na sve druge odnose s tim zemljama, uključujući trgovinu;

5. ističe da su EU i njegove države članice i dalje čvrsto predani međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima i svim diplomatskim naporima usmjerenima na postizanje sveobuhvatnog, pravednog i trajnog mira za Ukrajinu, uz potpuno poštovanje njezina suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti unutar njezinih međunarodno priznatih granica; u tom pogledu poziva države članice i EU da blisko i učinkovito koordiniraju svoje diplomatske inicijative u multilateralnim organizacijama, uključujući UN, u cilju suzbijanja ruskog sustavnog kršenja međunarodnog prava;

6. poziva Komisiju i Vijeće da razviju akcijski plan mjera za sprečavanje i reagiranje na eskalacije ruskog hibridnog ratovanja protiv EU-a, bilo ono kopneno, zračno, pomorsko ili digitalno; ističe da će takvi okviri pružiti mogućnosti za mjere odmazde EU-a koje odgovaraju ozbiljnosti i intenzitetu neprijateljskih aktivnosti poduzetih protiv EU-a; poziva države članice da u koordinaciji sa saveznicima iz NATO-a preispitaju pravila vojnog djelovanja za sve vrste prijetnji kako bi se osiguralo da su primjerena za odgovor na najinovativnije prijetnje; naglašava da EU mora pokazati odlučnost i ukazati na to da će se svaki pokušaj zemlje izvan EU-a da naruši njegov suverenitet biti odmah dočekan odmazdom;

7. naglašava da niz sabotaža i hibridnih aktivnosti koje je Rusija poduzela protiv EU-a predstavlja terorizam pod pokroviteljstvom države, čak i ako te aktivnosti nisu na razini oružanog napada; stoga naglašava potrebu za primjenom dostupnih pravnih okvira za borbu protiv terorizma na neprijateljske aktivnosti Rusije kojima se narušava teritorijalni suverenitet država članica EU-a, potkopava integritet njihovih institucija i izravno ugrožava sigurnost civilnog stanovništva; poziva Komisiju da pokrene postupak kojim bi se Rusija klasificirala kao visokorizična treća zemlja kad je riječ o pranju novca i financiranju terorizma u skladu s Uredbom (EU) 2016/1675[1] kao jednu od mjera za ograničavanje kapaciteta Rusije za provođenje državnog terorizma;

8. osuđuje Rusiju zbog namjernog ometanja i lažiranja signala globalnog navigacijskog satelitskog sustava (uključujući GPS) u regiji

---

[1] Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/1675 od 14. srpnja 2016. o dopuni Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem visokorizičnih trećih zemalja sa strateškim nedostacima (SL L 254, 20.9.2016., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2016/1675/oj).

Baltičkog mora, crnomorskoj regiji i drugim područjima, što predstavlja ozbiljan sigurnosni rizik za civilno zrakoplovstvo i pomorski promet; podsjeća da je Vijeće Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva zatražilo da Rusija ispuni svoje međunarodne obveze koje se temelje na Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu i pobrine se za to da ometanje odmah prestane; poziva Vijeće i Komisiju da poduzmu odgovarajuće mjere kojima će izvršiti dovoljan pritisak na Rusiju da bi se te zlonamjerne aktivnosti zaustavile, kao i da ojačaju stabilnost usluga satelitske navigacije i njihovu otpornost na uplitanje;

9. poziva na preispitivanje postupka planiranja kapaciteta EU-a; uvjeren je da bi proces glavnog cilja trebao obuhvaćati ne samo upravljanje krizama nego i kolektivnu obranu, uključujući puni spektar kapaciteta u okviru nacionalnih i međunarodnih ciljeva u pogledu kapaciteta; smatra da bi EU trebao razmotriti zahtjeve za raspodjelu kapaciteta za svoje države članice, odražavajući model NATO-a; smatra da bi se takav postupak mogao nastaviti u okviru europskog obrambenog semestra; ustraje u tome da je hitno potrebno prijeći na istinsku europsku obrambenu uniju, koja će nadopunjavati NATO, nadovezujući se na postojeće okvire kao što je onaj predviđen u Zajedničkoj bijeloj knjizi o europskoj obrambenoj spremnosti 2030.; naglašava da EU može djelotvorno odgovoriti na sve veće ruske prijetnje samo boljom integracijom, koordinacijom i udruživanjem resursa; ponavlja da je zaštita suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti svih država članica temeljno načelo EU-a te naglašava potrebu za hitnim, čvrstim, ujedinjenim i razmjernim odgovorom kako bi se zaštitili građani i kritična infrastruktura;

10. poziva na daljnje ostvarivanje napretka prema uspostavi europske strukture za zapovijedanje i kontrolu koja ne bi samo upravljala krizama u skladu sa zajedničkom sigurnosnom i obrambenom politikom (ZSOP), nego bi bila i ekvivalent NATO-ova Vrhovnog zapovjedništva savezničkih snaga u Europi (SHAPE); napominje da bi, kako bi se izbjeglo udvostručavanje, takva struktura nadopunjavala SHAPE te bi osiguravala odgovarajuće resurse Vojnom stožeru EU-a (EUMS); naglašava važnost pojačane koordinacije, uključujući moguću uspostavu stalne međuinstitucijske jedinice za rusku krizu, zadužene za praćenje u stvarnom vremenu, brzu razmjenu informacija i brzo donošenje operativnih odluka; smatra da je nedavni upad u zračni prostor EU-a katalizator brzog i temeljitog napretka u područjima kao što su razmjena obavještajnih podataka, zajednička logistika te interoperabilnost sigurnosti i koordinirane nabave; poziva na sve tješnju suradnju između NATO-a i EU-a kako bi se ojačala europska obrana i odvraćanje; naglašava potrebu za snažnim i precizno definiranim europskim stupom u okviru NATO-a, koji će moći braniti svoj suverenitet, suzbijati ruske prijetnje i djelovati neovisno o NATO-u te komplementarno njemu;

11. poziva na pojačanu koordinaciju, jedinstvo i solidarnost između država članica, institucija EU-a i struktura NATO-a u svrhu praćenja,

presretanja i neutraliziranja neprijateljskih bespilotnih letjelica, među ostalim uz pomoć zajedničkog osposobljavanja, simulacija i vježbi te razmjene operativnih obavještajnih podataka; ističe da je potrebno uspostaviti zajedničke centre za zapovijedanje i kontrolu za sve buduće inicijative u području bespilotnih letjelica ili borbe protiv bespilotnih letjelica; ističe da je potrebno u potpunosti integrirati sve kapacitete u području bespilotnih letjelica u konvencionalne snage protuzračne obrane i osigurati da su njihovi sustavi interoperabilni s NATO-ovom strukturom integrirane protuzračne i proturaketne obrane; preporučuje uspostavu strukturiranih mehanizama za kontinuiranu razmjenu znanja, među ostalim i u kontekstu NATO-a, posebno u područjima digitalne obrane i kibernetičkih sposobnosti, koja se brzo razvijaju, kako bi se racionalizirale zajedničke vježbe i interoperabilnost diljem država članica;

12. poziva EU i njegove države članice da nadležnim tijelima osiguraju sredstva za borbu protiv bespilotnih letjelica na kritičnim infrastrukturnim lokacijama kao što su zračne luke i elektrane; napominje da takva sredstva moraju biti prikladna za civilni kontekst i slijediti model slojevite obrane s više sustava koji mogu kinetički i elektronički oboriti bespilotne letjelice;

13. ističe potrebu za podupiranjem država članica duž istočnog krila NATO-a i crnomorske regije u razvoju kapaciteta za prikupljanje obavještajnih podataka te otkrivanje i praćenje prijetnji koje potječu izvan vanjskih granica EU-a, kao što su hibridne operacije, napadi na kritičnu infrastrukturu, instrumentalizirane migracije ili upadi bespilotnim letjelicama, kako bi se povećala informiranost EU-a o stanju i sposobnost učinkovitog predviđanja prijetnji; ističe da bi takvi kapaciteti trebali uključivati sustave za nadzor bespilotnih letjelica i druge tehnologije koje omogućuju praćenje iz zraka u pograničnim regijama EU-a, kao i presretanje neposrednih prijetnji iz zraka; naglašava da je djelotvoran, slojevit sustav izviđanja i obrane ključan za zaštitu građana i kritične infrastrukture te za uspješno odvraćanje;

14. poziva države članice i Europsku obrambenu agenciju (EDA) da hitno konsolidiraju projekt stalne strukturirane suradnje (PESCO) pod nazivom Integrirani višeslojni protuzračni i proturaketni obrambeni sustav (IMLAMD), posebno protiv prijetnje koju predstavljaju jeftine bespilotne letjelice i u skladu s strukturom integrirane protuzračne i proturaketne obrane NATO-a, kako bi se otkrile i presrele sve neposredne prijetnje iz zraka koje dolaze izvan EU-a, posebno duž istočnog krila; ustraje u tome da su europska ulaganja u oružane sustave s dalekometnom preciznošću i u poboljšanje zračne obrane ključna za osiguravanje odvraćanja i smanjenje rizika od toga da Rusija iskoristi slabe točke; naglašava da bi se povećane stope financiranja Europskog fonda za obranu (EFO) trebale primjenjivati na projekte povezane s tim kapacitetima, kao što je već slučaj s projektima PESCO-a;

15. poziva Komisiju da s Grupom Europske investicijske banke i Europskom obrambenom agencijom blisko surađuje na osiguravanju sveobuhvatnog pristupa kojim se kombiniraju razvoj sposobnosti i financiranje i da prilagodi svoje instrumente u području obrane i obrambene industrijske politike; poziva države članice da znatno povećaju osoblje i proračun EDA-e kako bi se olakšao odgovarajući i pravodoban razvoj sposobnosti i zajednička nabava te poziva EDA-u da uspostavi namjenski i fleksibilan proračun za bespilotne letjelice kojim bi se obuhvatio cjelokupan životni ciklus tih kapaciteta; naglašava hitnu potrebu za velikim ulaganjem u bespilotne letjelice i u opremu za obranu od bespilotnih letjelica; pozdravlja upotrebu instrumenta SAFE i Instrumenta vlasničkog kapitala u području obrane za povećanje proizvodnje, osiguravanje lanaca opskrbe i potporu sudjelovanju malih i srednjih poduzeća u sektoru bespilotnih sustava;

16. pozdravlja inicijativu EU-a za uspostavu zida protiv bespilotnih letjelica, koju su najavili predsjednica Komisije von der Leyen, povjerenik Andrius Kubilius i potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Kaja Kallas, i inicijativu promatračke misije na istočnim granicama, napominjući da ambiciozan rok koji je povjerenik Kubilius naveo za njihovu uspostavu zahtijeva brzu provedbu u sklopu šireg obrambenog štita duž istočnog krila EU-a i NATO-a kao odgovor na opetovane ruske povrede zračnog prostora te istovremeno ističe da je potrebno osigurati sveobuhvatnu pokrivenost svih država članica koje se suočavaju s izravnim sigurnosnim izazovima duž južnoga krila; poziva Komisiju, potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i države članice da u bliskoj suradnji s NATO-om ubrzaju razvoj konkretnog i operativnog plana za brzu provedbu tih inicijativa; poziva Komisiju da na sastanku Europskog vijeća 23. i 24. listopada 2025. predstavi dosljedan plan; svjestan je izazova koji predstavlja visoki trošak presretanja bespilotnih letjelica i poziva na zajedničke programe za promicanje razvoja troškovno učinkovitih kapaciteta obrane od bespilotnih letjelica;

17. poziva Komisiju da bez odlaganja obrađuje sve zahtjeve država članica u pogledu dobrovoljne prilagodbe njihovih nacionalnih planova za oporavak i otpornost kako bi se ispunili zahtjevi za financiranje razvoja kapaciteta bespilotnih letjelica;

18. naglašava hitnu potrebu za pojačanim pomorskim nadzorom i smatra da nova operativna dimenzija hibridnog ratovanja zahtijeva integraciju pomorske sigurnosti i strategija za borbu protiv bespilotnih letjelica, među ostalim s pomoću poboljšanih kapaciteta za podvodni nadzor; pozdravlja pokretanje operacija pod vodstvom NATO-a, kao što je operacija Baltičke straže, kako bi se zaštitila kritična podmorska infrastruktura i poboljšala informiranost o stanju u pomorstvu; ističe važnost strategije EU-a za Crno more i centra za pomorsku sigurnost čiji je cilj poboljšati pomorsku sigurnost i zaštitu;

19. poziva Komisiju da u potpunosti surađuje s predstavnicima proizvođača bespilotnih letjelica u državama članicama, među ostalim s proizvođačima bespilotnih letjelica i satelita s dvojnom namjenom;

20. poziva na jačanje i daljnju diversifikaciju opskrbe sirovinama s obzirom na širenje proizvodnje bespilotnih letjelica te u tom kontekstu ističe važnost Akta EU-a o kritičnim sirovinama[1], koji služi kao polazište za sveobuhvatno, kohezivno i strateško djelovanje; naglašava stratešku važnost partnerstava EU-a s Ukrajinom, Kanadom i Latinskom Amerikom;

21. naglašava da tehnološki razvoj bespilotnih letjelica zahtijeva fleksibilnost i brzu nadogradnju, što treba olakšati budućim inicijativama EU-a; napominje da će EU vjerojatno dati prednost sofisticiranim, skupim i najsuvremenijim rješenjima koja često dolaze s velikim kašnjenjima; poziva na kontinuirano ulaganje u inovacije i tehnologiju u području obrane kako bi se pružila potpora EDTIB-u i uklonili nedostaci u ulaganjima i istraživanju u području obrambene tehnologije, napominjući da bi se planiranje, istraživanje, razvoj, nabava i upravljanje kapacitetima trebali provoditi zajednički i s europskog gledišta; ističe stratešku važnost proizvodnje povezane s obranom i potrebu da se osigura brzo povećanje proizvodnje u kriznim vremenima; poziva države članice da uspostave regulatorno okruženje i postupke javne nabave kojima se postojeći europski ekosustav koordinira i integrira sa strateškim partnerima;

22. napominje da kapaciteti za bespilotne letjelice zahtijevaju znatno ubrzanje kapaciteta za vojnu mobilnost, kao i brzo prekogranično kretanje opreme i osoblja, s posebnim naglaskom na graničnim kontrolama, carinskim postupcima i procesima carinjenja; naglašava da vjerodostojno odvraćanje podrazumijeva pojačanu, istinsku i učinkovitu vojnu mobilnost na svim koridorima EU-a i zaštitu granica; poziva institucije EU-a da odobre predloženo deseterostruko povećanje sredstava za vojnu mobilnost u sljedećem VFO-u i da masovno ulažu u infrastrukturu dvojne namjene, posebno u najizloženijim regijama; u tom pogledu napominje kontinuiranu potrebu za uspostavom vojnog schengenskog područja kako bi se olakšalo učinkovito kretanje obrambenih resursa diljem EU-a; prima na znanje prijedlog Komisije o skupnom zakonodavnom paketu o vojnoj mobilnosti kao korak prema ispunjavanju tih zahtjeva;

23. naglašava da je potrebno imati ciljeve za razvoj bespilotnih letjelica i za borbu protiv bespilotnih letjelica kako bi se osiguralo da su kapaciteti za bespilotne letjelice sveobuhvatni; poziva Komisiju da

---

[1] Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi okvira za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (SL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj). http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

predloži izuzeća od zakonodavstva EU-a o okolišu za postrojenja za proizvodnju bespilotnih letjelica;

24. poziva države članice i Komisiju da se u potpunosti uključe u izmjenu relevantnih regulatornih okvira EU-a i nacionalnih regulatornih okvira kako bi se olakšale buduće sposobnosti u području bespilotnih letjelica i borbe protiv bespilotnih letjelica, naročito s obzirom na sudjelovanje oružanih snaga; pozdravlja sve konkretne projekte za popunjavanje nedostataka u sposobnostima u području ratovanja koje uključuje bespilotne letjelice i borbu protiv njih, te za stvaranje višeslojne i duboke zone tehnološki naprednih sustava; poziva države članice da za uspostavu takvih projekata razmotre upotrebu okvira za europske obrambene projekte od zajedničkog interesa;

25. ističe da su jasne ruske provokacije aktivna strategija hibridnog ratovanja kako bi se posijao strah i nepovjerenje te da su namijenjene testiranju i destabilizaciji društava država članica EU-a i članica NATO-a; stoga naglašava važnost društvene otpornosti i pripravnosti, kako je istaknuto u preporukama iz izvješća Niinistöa o jačanju europske civilne i vojne pripravnosti i spremnosti; poziva Komisiju i države članice da osiguraju brzu provedbu europske strategije unutarnje sigurnosti (ProtectEU) i strategije pripravnosti kako bi se zajamčila sveobuhvatna spremnost i zaštita od prijetnji koje predstavljaju upadi Rusije u europski zračni prostor i druge prijetnje; u tom pogledu ističe da EU mora osigurati dostatna financijska sredstva u okviru sadašnjeg i budućeg VFO-a; preporučuje razvoj sveobuhvatnih nacionalnih strategija civilne obrane protiv zračnih napada i prijetnji projektilima, uključujući bespilotne letjelice, kako bi se osigurala pripravnost na nacionalnoj, regionalnoj i općinskoj razini te na razini zajednice i kućanstva, te da u tim strategijama naglasak bude na sustavima ranog upozoravanja za lokalno stanovništvo, jasnim uputa o načinu odgovora i zaštićenim prostorima (skloništima);

26. podsjeća da u skladu s Uredbom (EU) br. 833/2014[1] zrakoplovi registrirani u Rusiji ili kojima upravljaju ruski operateri, uz ograničene iznimke, ne smiju letjeti u Europsku uniju; podsjeća da, iako nakon rušenja zrakoplova Malaysia Airlinesa na letu 17 nijedan zračni prijevoznik iz EU-a trenutačno ne leti u zračni prostor ili iz zračnog prostora Ruske Federacije ili iznad njega, određeni broj prijevoznika iz zemalja izvan EU-a to i dalje čini unatoč rizicima povezanima s ratom te unatoč tome što Rusiji plaćaju naknade za prelijetanje; naglašava da se procjenjuje da se u ime tih naknada za prelijetanje Rusiji godišnje isplati 18 milijuna EUR samo od letova kojima upravljaju kineski prijevoznici iz zračne luke Schiphol; podsjeća da je zračni prijevoz između EU-a i Kine trenutačno uređen

---

[1] Uredba Vijeća (EU) br. 833/2014 od 31. srpnja 2014. o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini (SL L 229, 31.7.2014., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj).

bilateralnim sporazumima između država članica i Kine; poziva Komisiju i države članice da, u svjetlu sveobuhvatne ratne agresije na Ukrajinu, preispitaju te bilateralne sporazume i predlože mjere kojima bi se spriječilo da Rusija profitira od naknada za prelijetanje;

27. naglašava da je potrebna jača civilno-vojna koordinacija zračnog prostora; u tom kontekstu naglašava potrebu za cjelovitim pristupom koji je usmjeren i na bolje opremanje policijskih snaga i civilnih tijela sredstvima za otkrivanje bespilotnih letjelica i obranu od njih; podržava širenje zajedničkih simulacijskih vježbi i vježbi presretanja koje uključuju civilne, policijske i vojne organizacije kako bi se poboljšala pripravnost na višeslojne prijetnje; ističe da bi se takve vježbe trebale redovno provoditi kako bi se osigurala trajna spremnost i interoperabilnost;

28. poziva Komisiju i države članice da zajednički razviju sigurne, pouzdane i otporne sustave komunikacije i razmjene informacija kojima će se koristiti tijela kaznenog progona, sigurnosne agencije i civilne institucije za sigurnosna pitanja, posebno u kriznim vremenima; ponovno ističe važnost poboljšanja kibersigurnosti i strateške komunikacije o rizicima i mjerama zaštite za jačanje kolektivne otpornosti;

29. poziva države članice da aktiviraju članak 42. stavak 7. UEU-a ako se takva teška agresivna djelovanja pretvore u oružani napad ili doprinose pripremi neposrednog napada; potiče EU i njegove države članice da utvrde operativne postupke i mehanizme za slučaj da država članica aktivira članak 42. stavak 7. UEU-a;

30. poziva na jačanje istočne granice EU-a, s obzirom na stalni pritisak Rusije i Bjelarusa na vanjske granice EU-a instrumentalizacijom migracija, kako bi se državama članicama pružila brza i fleksibilna potpora rješavanjem svih tehnoloških i operativnih nedostataka u trenutku kada do njih dođe, bilo u zraku, na kopnu ili u moru;

31. poziva na znatno jačanje obrambene suradnje s Ukrajinom, posebno u pogledu tehnologije bespilotnih letjelica i protumjera, što uključuje jačanje industrijske suradnje između država članica i Ukrajine; poziva Komisiju i države članice i njihove obrambene industrije da razmotre pružanje podrške ukrajinskoj obrambenoj industriji, ulaganje u nju i suradnju s njom kako bi se na najučinkovitiji način iskoristio puni potencijal proizvodnih kapaciteta u Ukrajini, u skladu s „danskim modelom”; potiče države članice i njihove obrambene industrije da uspostave zajedničke pothvate i razviju partnerstva s Ukrajinom za zajednički razvoj obrambenih proizvoda u EU-u, posebno u području bespilotnih letjelica, tehnologija za borbu protiv bespilotnih letjelica i kapaciteta za dalekometne napade;

32. pozdravlja najavu ukrajinskog predsjednika Volodimira Zelenskog da će Ukrajina započeti inozemnu proizvodnju i izvoz vlastite obrambene tehnologije odabranim europskim partnerima i

partnerima NATO-a; prepoznaje znatno znanje i iskustvo koje je Ukrajina stekla u pogledu proizvodnje bespilotnih letjelica i tehnologija za obranu od dronova te očekuje od EU-a i njegovih država članica da iskoriste tu stručnost i znanje, uviđajući potencijalni doprinos ukrajinskog vojnog i industrijskog znanja i iskustva stečenog tijekom ruske invazije; poziva Komisiju da zajedno s Europskom obrambenom agencijom koordinira kupnju dozvola za bespilotne letjelice iz Ukrajine kako bi se državama članicama koje to žele omogućilo da proizvode bespilotne letjelice; poziva države članice da formaliziraju suradnju i uspostave strukture za olakšavanje razmjene stečenih iskustava, tehničkog znanja i najboljih praksi, među ostalim u okviru EU-a i NATO-a; poziva na suradnju EU-a i NATO-a u cilju institucionalizacije iskustava koja je Ukrajina stekla na bojištu, i to integriranjem inovacija u pogledu doktrine i tehnoloških inovacija u njihovu pripremu za moderne borbene uvjete;

33. poziva na brzo dovršenje zakonodavstva o EDIP-u i na njegovu upotrebu, zajedno s instrumentom SAFE, za izdvajanje financijskih sredstava za učenje na primjeru ukrajinskog iskustva i za potporu Ukrajini u ratovanju bespilotnim letjelicama; uviđa aktualnu ulogu Koalicije za bespilotne letjelice u standardizaciji bespilotnih letjelica, njezinu ključnu pomoć Ukrajini i ulogu u osiguravanju da države članice idu ukorak s promjenjivim zahtjevima na bojištu;

34. ponavlja da nedavna agresivna djelovanja Rusije ne smiju i neće odvratiti EU i njegove države članice od njihove trajne predanosti podupiranju Ukrajine u ostvarivanju njezina neotuđiva prava na samoobranu, podsjećajući da sigurnost Ukrajine doprinosi sigurnosti cijele Europe; naglašava da je ključno pomoći Ukrajini da ojača svoje kapacitete u području protuzračne obrane jer se djelovanjem na ukrajinskom nebu smanjuje rizik od dolaska bespilotnih letjelica do teritorija EU-a; smatra da će ishod rata i stav međunarodne zajednice imati ključnu ulogu kada je riječ o utjecanju na buduće agresivno djelovanje Rusije u Europi i šire; potiče sve države članice da odmah pruže dodatnu vojnu pomoć i da se uključe u zajedničku nabavu dodatnih kapaciteta za Ukrajinu, posebno streljiva za protuzračnu obranu; poziva na ukidanje ograničenja upotrebe zapadnih oružanih sustava isporučenih Ukrajini protiv vojnih ciljeva na ruskom državnom području jer se otamo lansiraju napadi na ukrajinsko stanovništvo i kritičnu civilnu infrastrukturu;

35. ponavlja svoj poziv državama članicama da zajedno sa svojim partnerima iz skupine G-7 odmah podrže prijedlog Komisije da se sva zamrznuta ruska imovina iskoristi kao osnova za znatna bespovratna sredstva i zajam Ukrajini, pri čemu povrat ovisi o budućem ruskom plaćanju ratne odštete, kao pravno utemeljen i financijski važan način za održavanje i povećanje potpore EU-a vojnim potrebama Ukrajine, uključujući obranu od bespilotnih letjelica;

36. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za

vanjsku i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, glavnom tajniku NATO-a i predsjedniku i parlamentu Ukrajine.